

**Príhovor predsedu Slovenskej akadémie vied prof. RNDr. Pavla Šajgalíka, DrSc.
Slávnostné zasadnutie pri príležitosti 30. výročia vzniku Slovenskej rektorskej konferencie**

Vážený pán prezident Gašparovič, vážený pán vedúci Kancelárie prezidentky SR, vážený pán minister, vážený pán štátny tajomník, prezident Slovenskej rektorskej konferencie, excelencie, honorability, vážení páni rektori, rektorky, kolegyne, kolegovia, v neposlednom rade priatelia.

Posledné oslovenie *priatelia* som použil úmyselne, pretože ja ako predseda Slovenskej akadémie vied a všetci riaditelia a riaditeľky našich ústavov sa v prostredí vysokých škôl cítia ako v priateľskom prostredí. Musím zdôrazniť, že nebývalo zvykom, aby vzťahy medzi SAV a vysokými školami boli také dobré, aké sú dnes a ja si to veľmi vážim.

Dnes oslavujeme 30. výročie Slovenskej rektorskej konferencie. Štandardom pri výročiach je bilancovanie na jednej strane a vízie do budúcnosti na strane druhej.

Mladí študenti z čias založenia Slovenskej rektorskej konferencie sú dnes zrelými päťdesiatnikmi, sú generáciou, ktorá riadi túto krajinu. Riadia firmy, určujú, ako vyzerá a kam smeruje naša krajina, riadia politicky tento štát. Plne si vedomí všetkých problémov a nedostatkov, nie je ich málo a nebolo by fér privierať si pred týmto faktom oči, môžeme skonštatovať, že v reálnom svete to viac-menej funguje.

Máme nebývalú životnú úroveň, s istou dávkou preháňania môžeme povedať, že máme stabilizovanú demokraciu, máme vytvorené vzťahy, ktoré sú viac-menej empatické a viac-menej sa riadia pravidlami. Je to aj vďaka našim učiteľom a pedagógom na vysokých školách. Samozrejme, nie je to výsledkom posledných tridsiatich rokov. Vzniklo to postupným vrstvením a vytváraním pravidiel počas celých dejín ľudstva, celých 2.5 milióna rokov. Je to čas dostatočne dlhý na to, aby vznikli vzťahy, ktoré dnes považujeme za štandardné - ako sa k sebe správame, akí sme k sebe empatickí, aký máme vzťah k menšinám a k tým najslabším. To všetko je výsledkom dlhodobej histórie, avšak v neposlednom rade aj pedagogickým pôsobením vysokých škôl.

Na druhej strane, paralelne s reálnym svetom, vznikol za posledných 10-15 rokov mohutný svet virtuálny. Tento svet sa vyvinul extrémne rýchlo a je obrovský, je už temer rovnako „veľký“ ako ten náš reálny svet. A tento virtuálny svet nemá zatiaľ žiadne pravidlá, nemá v sebe žiadnu históriu, ktorá by ho viedla k empatii, ktorá by ho viedla k tomu, aby jasne definoval a odmietal dezinformácie, lži, a úbohý a lacný populizmus. A tu vidím úlohu nás všetkých – akademikov a pedagógov na vysokých školách. Aby sme vstúpili do tohto sveta a pokúsili sa vniesť do neho pravidlá. Pravidlá, s ktorými sme zvyknutí pracovať v našom reálnom svete. Ak sa nám to nepodarí, ak zlyháme, budeme čeliť tomu, že tento virtuálny svet bude mať silu veľmi negatívne ovplyvňovať náš reálny svet.

A preto chcem svoj príhovor zakončiť apelom na všetkých pedagogických pracovníkov, rektorov a rektorky, aby mali odvahu vstupovať do tohto virtuálneho sveta, aby boli schopní ho ovplyvňovať pozitívnym spôsobom, aspoň tak, ako sa o to dennodenne pokúšame v tom reálnom. Aby, keď tu budú o 30 rokov stáť naši následníci, mohli povedať, že aj vo virtuálnom svete sa podarilo nastoliť aspoň také pravidlá, aké platia v tom reálnom.

2. decembra 2022